

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechtem ve věci žalobce: **J. M.**, zast. JUDr. Petrem Šádou, advokátem se sídlem AK v Bořicích 65, PSČ 538 62, proti žalovanému **Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské nám. 1245, Hradec Králové 3, PSČ 500 03, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2013, zn. 20599/DS/2013/Kj, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 16. 12. 2013, zn. 20599/DS/2013/Kj, se zrušuje a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15.568,--Kč k rukám JUDr. Petra Šády, advokáta se sídlem AK v Bořicích 65, PSČ 538 62, a to do 8 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Žalobce se domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Jičín ze dne 23. 10. 2013, č.j. MuJc/2013/13307/DOP/Kva, sp. zn. DOP 241/2013, a toto potvrdil. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění (dále jen „zákon o

provozu“), jehož se měl dopustit tím, že porušil jeho ustanovení § 4 písm. b) a § 4 písm. c) a ust. § 17 odst. 5 písm. c), když dne 12. 4. 2013 v 09:56 hodin jel s osobním vozidlem tovární značky Škoda Fabia, registrační značky X po silnici I. třídy č. 16, ve směru jízdy od obce Sobotka na Jičín a za obcí Ohařice, na začátku křižovatky – odbočky na obec Blata, předjížděl před ním jedoucí vozidlo Škoda Fabia, registrační značky X. Žalobce předjížděl v místě, kde je to zakázáno jak svislým dopravním značením č. B 21a (zákaz předjíždění), tak vodorovným dopravním značením č. V 13a (šikmé rovnoběžné čáry). U odbočky na Dolní Ločov byl zastaven hlídkou Policie ČR, DI Jičín, která přestupek zaznamenala na videozáznam. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2013, zn. 20599/DS/2013/Kj, podal žalobce včas žalobu, kterou odůvodnil následujícím způsobem.

I. Obsah žaloby

Žalobce předně namítal, že se žalovaný nevypořádal se všemi jeho odvolacími námitkami. Zejména pak s námitkou, že s odkazem na § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále jen „přestupkový zákon“), nelze projednat přestupek v nepřítomnosti obviněného. To by bylo možné pouze za předpokladu, že by obviněný z přestupku byl k jednání řádně předvolán a bez omluvy se jej nezúčastnil. Zdůrazňoval přitom, že vyrozumění zástupce obviněného nemůže nahradit předvolání samotného obviněného z přestupku, jak podle něho mylně dovodil žalovaný.

Pokud se pak žalovaný v tomto směru odkazoval na judikáty Nejvyššího správního soudu (ze dne 5. 5. 2006, sp. zn. 7 As 38/2005 a ze dne 26. 5. 2006, sp. zn. 2 As 70/2005), podle žalobce opomněl, že vzhledem k § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění, dále jen „správní řád“, se správní řád užije na postupy správních orgánů při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy pouze tehdy, pokud zvláštní zákon nestanoví postup jiný. A přestupkový zákon v uvedeném ustanovení jinak stanoví. Vzhledem k tomu také ústní projednání přestupku bez jeho účasti proběhnout nemělo. Obdobně je tomu v trestním řízení, když podle § 202 odst. 2 písm. a) trestního řádu lze konat hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného jen pokud byl k hlavnímu líčení řádně a včas předvolán. A právní zástupce nikoho předvolávat k projednání přestupku nemůže.

Žalobce namítal, že k projednání přestupku nebyl řádně předvolán, čímž byl zkrácen na svých procesních právech, tj. právu vyjádřit se k věci. Uvedená okolnost se pak podle žalobce musela nutně projevit i na nedostatečně zjištěném stavu věci, když se k ní nemohl vyjádřit z toho pohledu, o jaký úkon z jeho strany šlo.

Vzhledem k tomu žalobce navrhoval jednak zrušit žalované rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení a dále navrhoval přiznat žalobě odkladný účinek.

II.**Stanovisko žalovaného k žalobě**

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 20. ledna 2014. Uvedl v něm, že správní orgán I. stupně zahájil řízení o přestupku a předvolal žalobce k ústnímu jednání písemností ze dne 21. 5. 2013. Termín ústního jednání byl stanoven na den 11. 6. 2013. Na telefonickou žádost žalobce byl termín jednání změněn na den 18. 7. 2013 v 10.00 hodin. K tomuto jednání se však žalobce nedostavil, proto jej správní orgán I. stupně opětovně předvolal k ústnímu jednání na den 14. 8. 2013, doručeno datovou zprávou právnímu zástupci odvolatele dne 21. 7. 2013 (generální plná moc k zastupování doručena správnímu orgánu dne 17. 7. 2013). K ústnímu jednání dne 14. 8. 2013 se dostavil právní zástupce žalobce, který uvedl, že předpokládal, že bude předvolán i žalobce, proto jej o jednání sám nevyrozuměl. Žádal o přerušení jednání s tím, že bude žalobce předvolán a bude proveden jeho výslech. Dále navrhl, aby byl jako svědek předvolán řidič předjížděného vozidla pan L. Ch.. Písemností ze dne 9. 9. 2013 předvolal správní orgán I. stupně k jednání na den 1. 10. 2013 žalobce, který předvolání převzal osobně dne 23. 9. 2013 a jeho právního zástupce, jemuž bylo předvolání doručeno do datové schránky dne 11. 9. 2013. Dále předvolal k jednání svědka pana L. Ch., ten však doložil potvrzení zaměstnavatele, že v uvedený termín bude na služební cestě a požádal o stanovení nového termínu. Žalobce dne 30. 9. 2013 zaslal správnímu orgánu omluvu z jednání z důvodu nemoci, což doložil rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti ze dne 30. 9. 2013. Správní orgán mu sdělil, že jeho omluvu akceptuje. Dne 1. 10. 2013 bylo v ústním jednání pokračováno za účasti právního zástupce žalobce, který byl upozorněn, že v případě, že se žalobce nedostaví ani k dalšímu jednání, nebude již jeho žádost o výslech akceptována, neboť správní orgán shromáždil dostatek důkazů pro vydání meritorního rozhodnutí ve věci a výslech žalobce není v daném případě potřebný.

Písemností ze dne 4. 10. 2013 správní orgán znovu předvolal k ústnímu jednání právního zástupce žalobce a svědka L. Ch.. Dne 23. 10. 2013 proběhlo ústní jednání za účasti právního zástupce a předvolaného svědka. Právní zástupce žalobce uvedl, že trvá na své výpovědi, ale vzhledem k tomu, že nebyl řádně předvolán k jednání, nebyl zaměstnavatelem uvolněn a nemohl se proto jednání zúčastnit. Jinak se k věci nechtěl vyjadřovat. Zástupce žalobce byl seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí a prohlásil, že nemá žádné připomínky k dokazování, ani žádné připomínky k postupu správního orgánu. Byl proveden výslech svědka L. Ch..

Žalovaný dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem. Během řízení řádně obesílal právního zástupce žalobce, který byl zmocněn k zastupování, doručování písemností apod. Žalobce předvolal pouze za účelem výslechu, který požadoval jeho právní zástupce. Žalobce se nedostavil, omluvil se z jednání. Správní orgán I. stupně informoval právního zástupce, že již shromáždil dostatek důkazů pro vydání meritorního rozhodnutí a výslech žalobce

není potřebný a v případě, že se nedostaví k dalšímu jednání, nebude žádost o výslech již akceptována. V daném případě proběhlo řádné dokazování, právní zástupce byl všem jednáním přítomen, bylo mu umožněno vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Žalovaný je proto přesvědčen o tom, že žalobce nebyl zkrácen na svých procesních právech. Správní orgán I. stupně jej předvolal opakovaně k ústním jednáním nařazeným na dny 21. 5. 2013 a 1. 10. 2013, informoval jej o akceptování omluvy i o tom, že byl přestupek dostatečně zadokumentován a též o tom, že se může k věci vyjádřit. Z pokračování ústního jednání ze dne 1. 10. 2013 vyplývá, že z důvodu neúčasti žalobce nebylo pokračováno v dokazování a správní orgán jednání přerušil s tím, že bude v ústním jednání a dokazování pokračováno dne 16. 10. 2013 nebo 18. 10. 2013. Dne 4. 10. 2013 bylo právnímu zástupci žalobce doručeno opětovné předvolání k jednání a to na den 23. 10. 2013. Dále bylo uvedeno, že na základě návrhu právního zástupce žalobce bude pokračováno v dokazování a to výslechem žalobce a svědka Ch..

Osobní účast obviněného může správní orgán požadovat v řízení jen tehdy, připouští-li takové jeho oprávnění zákon sám. „Typickým takovým úkonem je provedení výslechu účastníka v řízení; jeho osobní výpověď nemůže totiž poskytnout nikdo jiný, nežli on sám.“ Obviněný nebyl předvoláván za účelem výslechu, nýbrž k ústnímu jednání, přičemž jeho neúčast na něm zásadně v jeho konání nebránila. Jak přitom výslovně uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 As 100/2008, i zákonný požadavek nutnosti osobní účasti je třeba vykládat tak, že „správní orgán může příslušnou osobu předvolat pouze a jen tehdy, jestliže je osobní účast předvolané osoby nutná pro dosažení cíle řízení, tedy pro zjištění skutkového stavu, na němž je konečný výsledek zbudován.“ Je tak zřejmé, že interpretace nezbytnosti účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 34 odst. 2 správního řádu je interpretována zužujícím způsobem a má se týkat pouze případů, kdy by neúčast účastníka řízení reálně znemožňovala dosažení cíle řízení. Je zcela zřejmé, že v daném případě neúčast obviněného (žalobce) na ústním jednání za existující důkazní situace cíl řízení ohrozit nemohla. Ve shodě s výše uvedeným správní orgán I. stupně dostatečně odlišil potřebu výslechu účastníka od nutnosti konat ústní jednání před správním orgánem. V případě ústního jednání totiž skutečně není nezbytné, aby se ho obviněný fyzicky účastnil a zákonná úprava proto ani nepožaduje doručování předvolání přímo jemu za situace, kdy je řádně zastoupen (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2011, č.j. 2 As 111/2011-56, dostupný na www.nsoud.cz).

Vzhledem k tomu žalovaný navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

III. Jednání krajského soudu

Krajský soud projednal žalobu při jednání dne 20. 2. 2014. Účastníci řízení při něm setrvali na svých dosavadních stanoviscích. V těchto intencích, po zkonstatování podstatných okolností případu, přednesli účastníci řízení i závěrečné návrhy.

Poté krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního, zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přičemž dospěl k následujícím zjištěním a právním závěrům.

IV.

Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

Za stěžejní otázky dané věci krajský soud považoval, zda prvoinstanční správní orgán postupoval tak, že nelze mít sebemenší pochybnosti o zjištěném stavu věci, zda orgány veřejné správy zúčastněné na řízení učinily zadost ustanovení § 74 odst. 1 přestupkového zákona, podle něhož „O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu“ a konečně, zda tedy bylo zajištěno právo žalobce na spravedlivý proces. Krajský soud na tyto otázky odpověděl, že nikoliv, a to z následujících důvodů.

Proces předvolávání žalobce prvoinstančním správním orgánem k projednání daného přestupku žalovaný podrobně popsal ve vyjádření k žalobě. Nejdříve tak učinil přípisem ze dne 21. 5. 2013, protože se ale žalobce telefonicky z účasti na něm omluvil, byl znovu předvolán podáním ze dne 18. 7. 2013. To již však jen prostřednictvím jeho zástupce, který jej počal zastupovat dnem 17. 7. 2013. Při jednání dne 14. 8. 2013 zástupce žalobce navrhl provedení výslechu jak obviněného z přestupku, tak řidiče předjížděného vozidla L. Ch..

Podáním ze dne 9. 9. 2013 předvolal prvoinstanční správní orgán k jednání o přestupku na den 1. 10. 2013 žalobce osobně a dále navrhovaného svědka L. Ch., a to za účelem provedení jejich výslechů. Ani jeden z nich se však k němu nedostavil, když svědek svoji neúčast na něm předem omluvil z důvodu pracovního zaneprázdnění a zároveň požádal o stanovení nového termínu k výslechu. Žalobce se omluvil z důvodu pracovní neschopnosti.

V protokolu ze dne 1. 10. 2013 je pak mimo jiné uvedeno, že „Vzhledem k tomu, že správní orgán nechce obviněného krátit na jeho právech se řádně ve věci obhajovat, byla i tato nedostatečná omluva uznána“ (k tomu třeba poznamenat, že pracovní neschopnost je vždy řádnou omluvou). Zároveň je v protokolu uvedeno, že zástupce žalobce byl „upozorněn, že v případě nedostavení se obviněného ani k dalšímu jednání, nebude již jeho žádost o výslech akceptována, neboť správní orgán má dostatek důkazů pro vydání meritorního rozhodnutí ve věci a výslech obviněného není v daném případě potřebný.“ K dalšímu jednání nařízenému na den 23. 10. 2013 již prvoinstanční správní orgán žalobce nepředvolával, obeslal pouze jeho zástupce. Při jednání byl vyslechnut svědek L. Ch.. Zástupce žalobce do protokolu uvedl, že trvá na osobní

výpovědi žalobce a že ten nebyl k jednání uvolněn zaměstnavatelem jenom proto, že nebyl k jednání řádně předvolán.

Žalobce namítal porušení práva na spravedlivý proces, respektive práva na soudní a jinou právní ochranu podle hlavy páté Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listiny“), konkrétně porušení práva, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny). K porušení těchto práv mělo dojít již ve správním řízení o přestupku před správním orgánem prvního stupně (viz bod II/3 žaloby).

Podle čl. 38 odst. 2 Listiny má každý právo, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Bylo proto třeba nejprve odpovědět na otázku, zda se žalobce vůbec mohl čl. 38 odst. 2 Listiny v řízení o přestupku dovolávat, neboť z něj nevyplývá, zda se vztahuje jen na řízení před soudem nebo zda se vztahuje i na jiná než soudní řízení.

K tomu nadepsaný krajský soud uvádí, že ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny obsahově souvisí se zárukami práva na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.), ve znění pozdějších protokolů (dále jen "Úmluva"), které se mimo jiné uplatní při rozhodování o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění. Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku přitom pojem trestní obvinění vyložil např. v případě Engel proti Nizozemí (1976). Podle jeho rozhodnutí není formální klasifikace deliktu podle vnitrostátního práva jediným rozhodujícím kritériem, dalším faktorem je povaha samotného deliktního jednání a v úvahu je třeba vzít též povahu a tvrdost sankce.

V případě Öztürk proti Německu (1984) Evropský soud pro lidská práva klasifikoval delikt, jehož se stěžovatel dopustil porušením dopravních předpisů (zavinil dopravní nehodu, při níž způsobil majetkovou škodu, za což mu byla uložena pokuta ve výši 60 německých marek), jako trestní obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, přestože podle německého práva nešlo o trestný čin, ale o správní delikt (přestupek). Soud v této souvislosti připomněl, že německé dopravní předpisy a zákon o přestupcích mají všeobecný charakter a účel sankce (pokuty) je jednak odstrašující, jednak trestní. Jako trestní obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy Evropský soud pro lidská práva posoudil též dopravní přestupek spočívající v nepřipoutání se bezpečnostními pásy (Schmautzer proti Rakousku 1995), dopravní přestupek spočívající v odmítnutí výzvy policie podstoupit dechovou zkoušku (Umlauft proti Rakousku 1995), dopravní přestupek spočívající v jízdě pod vlivem alkoholu a způsobení dopravní nehody s následkem smrti (Gradinger proti Rakousku 1995) nebo dopravní přestupek spočívající v překročení maximální povolené rychlosti na dálnici (Palaoro proti Rakousku 1995).

Z hlediska judikatury Evropského soudu pro lidská práva lze tedy konstatovat, že řízení o přestupku, jehož spáchání bylo žalobci kladeno za vinu, je řízením, v němž se rozhodovalo o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy.

Je-li řízení o přestupku žalobce řízením o oprávněnosti trestního obvinění proti němu ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, požívá žalobce i dalších minimálních práv, a to včetně práva obhajovat se osobně. Efektivní uplatnění tohoto práva samozřejmě předpokládá, že obviněnému (žalobci) budou vytvořeny podmínky pro to, aby projednání trestního obvinění mohl být přítomen. Z tohoto důvodu také čl. 38 odst. 2 Listiny prohlašuje právo každého, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, za právo základní, požívající ústavněprávní ochrany.

Práva garantovaná v čl. 38 odst. 2 Listiny se proto nutně musí vztahovat na řízení, v němž je rozhodováno o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy, tj. i na řízení o přestupcích před nalézacím správním orgánem. Aplikovatelnost čl. 38 odst. 2 Listiny na řízení o přestupcích lze ostatně dovodit i z názvu hlavy páté Listiny (právo na soudní a jinou právní ochranu) i vzhledem k obecnému charakteru práv garantovaných v čl. 37 a 38 Listiny (viz též Pavlíček V. a kol: Ústava a ústavní řád České republiky. Komentář. 2. díl. Práva a svobody, Linde Praha, a. s.: Praha 2002, str. 310).

Žalobce měl proto v řízení o přestupku, který mu byl kladen za vinu, základní právo, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, tj. měl právo být přítomen ústnímu jednání o přestupku podle § 74 odst. 1 přestupkového zákona, ledaže by odmítl, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit, nebo se nedostavil bez náležité omluvy či důležitého důvodu (v podrobnostech k výše uvedenému viz nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II.ÚS 788/02).

Krajský soud se proto musel zabývat tím, zda byl žalobce k ústnímu jednání řádně předvolán. Pokud se ústní jednání konalo v jeho nepřítomnosti, aniž by byly splněny podmínky § 74 odst. 1 přestupkového zákona, došlo by k porušení jeho základního práva podle čl. 38 odst. 2 Listiny. K tomu bylo krajským soudem ze správního spisu zjištěno, že žalobce byl předvolán k projednání přestupku na den 11. 6. 2013, a to podáním prvoinstančního správního orgánu z 21. 5. 2013. Jednání se však neuskutečnilo. Stejně tomu bylo dne 1. 10. 2013, kdy se žalobce nezúčastnil jednání z důvodu pracovní neschopnosti. K jednání dne 23. 10. 2013 již žalobce předvolán nebyl, přičemž toho dne již prvoinstanční správní orgán rozhodl ve věci. Orgány veřejné správy zúčastněné na řízení v tomto postupu neshledávaly rozpor se zákonem s odůvodněním, že žalobce byl zastoupen advokátem a jeho prostřednictvím byl k jednání přizván.

Krajský soud však tento závěr nesdílí. Vzhledem k výše uvedenému nálezu Ústavního soudu, který řadí přestupky výslovně do oblasti trestní a zároveň poukazuje na subsidiaritu trestních předpisů při jejich řešení, totiž předpoklady projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce nepoměřoval zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem, nýbrž trestním řádem (zákon č. 141/1961 Sb., v platném znění). A lze-li podle jeho § 202 odst. 2 hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného konat (obdoba ústního jednání o přestupku dle § 74 odst. 1 přestupkového zákona) – mimo jiné - jen tehdy, nejsou-li žádné pochybnosti o doručení obžaloby a jeho předvolání k hlavní mu líčení obviněnému, přičemž z ustanovení § 196 odst. 1 a 3 a

§ 198 odst. 1 trestního řádu plyne, že jak obžaloba, tak předvolání se doručuje jak obžalovanému, tak jeho obhájci, nevidí krajský soud sebemenšího důvodu pro závěr, že by tomu mělo býti s ohledem na výše uvedené jinak ve věci správního trestání.

Krajský soud na základě uvedených východisek ze správního spisu zjistil, že žalobce k ústnímu jednání o přestupku předvolán vůbec nebyl, když s jeho předvoláním ze dne 21. 5. 2013 nebyly spojovány žádné důsledky a jeho účasti na jednání dne 1. 10. 2013 mu bránila nemoc. V důsledku toho ani neměl možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, a možnost navrhnout důkazy na svou obhajobu, což ve svém důsledku postihuje i zjištěný skutkový stav věci, který se stal podkladem pro správní rozhodnutí. Tento deficit nemohla zhojit ani přítomnost právního zástupce žalobce u jednání.

Krom toho nelze nevidět, že obdobně jako v trestním řízení, musí být obviněnému ze spáchání přestupku zaručeno právo na obhajobu (viz čl. 37 odst. 2, čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), jako základního předpokladu spravedlivého procesu. S tím souvisí i priorita volby zástupce, kterou je obviněný z přestupku oprávněn uplatnit v kterémkoli stadiu neskončeného řízení. Je proto vždy věcí obviněného z přestupku, kdy a koho z osob oprávněných k poskytování právní pomoci svou obhajobou pověřit. I tato skutečnost svědčí tomu, že o projednání přestupku je nutné informovat jak přestupce samotného, tak jeho zástupce, když ani při něm nelze obviněnému (žalobci) upřít právo na volbu procesní taktiky. Nedodržení této zásady by bylo zásahem státní moci do ústavně zaručeného základního práva na obhajobu.

Již jen na základě toho dospěl krajský soud k závěru, že řízení o přestupku před správním orgánem prvního stupně bylo postiženo podstatnou vadou, neboť nebyly splněny podmínky pro projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce, a bylo tak porušeno jeho základní právo podle čl. 38 odst. 2 Listiny, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Protože žalovaný v rámci odvolacího řízení nezjednal nápravu, nezbylo krajskému soudu, než žalobě vyhovět a žalované rozhodnutí z tohoto důvodu pro podstatné porušení ustanovení před správním orgánem podle 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.

Žalované rozhodnutí však trpí ještě další stejně závažnou procesní vadou, jež souvisí s dokazováním daného přestupku. Není samozřejmě pochyb o tom, že je právem správního orgánu, který z navržených důkazních prostředků využije, tedy že správní orgán není vázán návrhy účastníků řízení na provedení důkazů. Pokud však takovému návrhu nevyhoví, musí ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů je neprovedl.

Prvoinstanční správní orgán neprovedl výslech obviněného ze spáchání přestupku s následujícím odůvodněním:

„Obviněný nebyl v dané věci předvolán k výslechu, neboť přestupek je dle správního orgánu řádně zadokumentován a řidič se k přestupku mohl vyjádřit již při provádění kontrole do protokolu o oznámení přestupku. Toho však nevyužil, nesdělil žádné skutečnosti, které by jej eventuálně mohly zbavovat odpovědnosti za přestupek, jeho výslech tedy nebyl v daném případě nutný a jeho neúčast na řízení proto zásadně nebránila jeho konání.“

Právě v této souvislosti je na místě připomenout obsah záznamu z protokolu ze dne 1. 10. 2013 (viz výše), v němž je uvedeno, že: „Vzhledem k tomu, že správní orgán nechce obviněného krátit na jeho právech se řádně ve věci obhajovat, byla i tato nedostatečná omluva uznána“ a dále, že zástupce žalobce byl „upozorněn, že v případě nedostavení se obviněného ani k dalšímu jednání, nebude již jeho žádost o výslech akceptována, neboť správní orgán má dostatek důkazů pro vydání meritorního rozhodnutí ve věci a výslech obviněného není v daném případě potřebný.“

Z uvedeného plyne, že prvoinstanční správní orgán hodlal v průběhu ústního jednání konaného v rámci přestupkového řízení obviněného z přestupku k věci vyslechnout, tedy provést výslech žalobce. Měl tedy zato, že jeho výslech byl nezbytný pro správné a úplné zjištění skutkového stavu věci. Přesto již dne 1. 10. 2013 poté, co se žalobce k výslechu z důvodu své nemoci k jednání nedostavil, konstatoval, že jeho výslech není třeba pro meritorní rozhodnutí ve věci. Vzdor tomu jej měl nadále v úmyslu znovu vyslechnout při jednání dne 23. 10. 2013. K němu jej však již vůbec nepozval, když předvolání žalobce spojoval s tím, že o jednání informoval jeho zástupce. Měl-li však správní orgán I. stupně v úmyslu pro dosažení cíle řízení provést výslech obviněného, tedy úkon, který nemohl poskytnout nikdo jiný, neboť se jednalo o osobní výpověď, pak bylo jeho povinností doručit předvolání k ústnímu jednání také přímo žalobci. Bez ohledu na to, že měl pro přestupkové řízení zmocněného zástupce. To však neučinil a stejně tak nevysvětlil relevantní důvody, proč měl na druhé straně najednou výslech žalobce za zbytečný v době, kdy rozsah důkazů nedoznal změn oproti jeho dřívějšímu záměru výslech žalobce provést. Pokud pak tento závěr spojoval s možností žalobce vyjádřit se „již při provádění kontrole do protokolu o oznámení přestupku“, dlužno poznamenat, že tato listina není dle konstantní soudní judikatury důkazním prostředkem. Tyto nedostatky žalovaný v odvolacím řízení neodstranil.

Ve své podstatě jde tak o opomenutý důkaz, když se prvoinstanční správní orgán ani žalovaný s návrhem na provedení výslechu obviněného (žalobce) ze spáchání přestupku řádným způsobem nevypořádali a ten naopak legálně očekával, že bude k věci vyslechnut. Tento postup vyvolal nepřezkoumatelnost rozhodnutí v dané přestupkové věci, která rovněž sama o sobě odůvodňuje zrušení žalovaného rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

Z uvedených důvodů proto krajský soud žalované rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s.ř.s. zrušil a věc žalobci vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), tedy odstraní vytýkané nedostatky a ve věci znovu rozhodne. Vzhledem k tomu, že bylo rozhodnuto ve věci, stalo se rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku

žalobě bezpředmětným. Pokud se pak žalovaný odkazoval na výše uvedené rozsudky Nejvyššího správního soudu, dospěl krajský soud ve shodě se žalobcem k závěru, že nejsou příléhavé pro daný případ

V. Náklady řízení

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Jeho důvodně vynaložené náklady soudního řízení spočívaly v náhradě soudních poplatků v celkové výši 4.000,--Kč (soudní poplatek ze žaloby 3.000,--Kč a z návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě 1.000,--Kč), odměně advokáta při zastupování za celkem tři úkony právní služby po 3.100,--Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby soudu - § 11 odst. 1 písm. a/, c/ a g/ a § 9 odst. 3 písm.f/ ve spojení s § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., v platném znění), v náhradě hotových výdajů 900,--Kč za celkem tři úkony (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), jízdného osobním automobilem tov. zn. Renault Clio, reg. zn. 4E1 2529, ze sídle advokáta v Bořicích k procesnímu soudu a zpět, ujetu celkem 150 km) ve výši 968,--Kč a v náhradě za ztrátu času za 4 půlhodiny promeškané cestou k soudu a zpět po 100,--Kč (§ 14 odst. 2 cit. vyhl.) Náhrada nákladů řízení tak činí celkem 15.568,--Kč. Náklady řízení je žalovaný povinen zaplatit podle výroku II. tohoto rozsudku zástupci žalobce, neboť je advokátem (viz § 64 s.ř.s. a § 149 odst. 1).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 20. února 2014

JUDr. Pavel Kumprecht, v.r.
samosoudce